

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»**

**Навчально-науковий інститут економіки, менеджменту і
міжнародного бізнесу**

ЗАТВЕРДЖУЮ

проректор

Руслан МИГУЩЕНКО

« » _____ 2021 р.

ПРОГРАМА

для проведення вступних випробувань за фахом
при зарахуванні на навчання за другим (магістерським) рівнем вищої освіти
за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування»

Директор ННІ ЕММБ

_____ Манойленко О. В.

Харків 2021

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Освітня програма «Облік, аудит і оподаткування»

АНОТАЦІЯ

Вступне фахове випробування – це перевірка рівня знань, умінь та навичок особи з конкурсних предметів, з навчальних дисциплін за програмою вищого навчального закладу, рівня здібностей до певного виду діяльності, що проводиться з метою оцінювання зазначеного рівня для конкурсного відбору до вищого навчального закладу у формі іспиту. Вимоги до вступних випробувань базуються на нормативних формах державної атестації осіб, які навчаються у вищих навчальних закладах.

Мета фахових вступних випробувань полягає у визначенні рівня підготовленості вступників, які бажають навчатись у Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут» за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування».

Для успішного засвоєння освітньо-професійної програми магістра абітурієнти повинні мати базову вищу освіту та здібності до володіння знаннями, уміннями і навичками щодо циклів дисциплін соціально-гуманітарної, фундаментальної, природничо-наукової, загальноекономічної, професійної та практичної підготовки.

Підготовка фахівця в галузі бухгалтерського обліку в сучасних умовах – надзвичайно складний та динамічний процес, який вимагає оперативного врахування появи специфічних багаторівневих систем освіти та частих змін діючого законодавства, розробки нових підходів до методики і техніки викладання спеціальних дисциплін тощо.

Магістр – це рівень освіти фахівця, який на основі отриманої кваліфікації бакалавра (спеціаліста) здобув поглиблені спеціальні знання та вміння інноваційного характеру, має первісний досвід їх застосування та продукування нового знання для вирішення проблемних професійних задач у певній галузі народного господарства. Підготовка магістра з обліку і оподаткування повинна включати поглиблене вивчення фундаментальних, гуманітарних, спеціальних, економічних, облікових, психолого-педагогічних наук, а також отримання науково-практичних навиків.

У зв'язку з цим, метою вступного фахового випробування є з'ясування набутих теоретичних та практичних навиків в галузі обліку, контролю та аналізу, які б дозволяли робити висновки, розробляти власні рекомендації, спрямовані на удосконалення не лише облікового процесу, а й процесу управління підприємствами в цілому, здійснювати наукові узагальнення тощо. Тобто претендент на зарахування має продемонструвати отримані практичні та теоретичні навички інноваційного характеру.

Абітурієнти повинні

знати: основифінансовий і управлінського обліку, аудиту та аналізу господарської діяльності;

вміти:

- проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень;
- здійснювати облікові процедури із застосуванням спеціалізованих інформаційних систем і комп'ютерних технологій;
- застосовувати методики проведення аудиту;
- застосовувати методи бухгалтерського обліку та аналізу діяльності для здійснення оцінки ефективності діяльності підприємств та ін.

Вступне фахове випробування базується на вимогах до знань та вмінь випускника рівня освіти бакалавр і включає зміст навчальних дисциплін професійної підготовки:

1. Фінансовий облік.
2. Управлінський облік.
3. Аудит.
4. Аналіз господарської діяльності
5. Податковий облік і звітність.

Організація вступного випробування здійснюється відповідно до Положення про приймальну комісію Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут».

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

I. ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК

Визнання основних засобів активом відповідно до П(С)БО 7 «Основні засоби». Класифікація основних засобів для фінансового (відповідно до плану рахунків – рахунки 10, 11), економічна класифікація і для цілей податкового обліку. Види оцінок основних засобів. Первісна оцінка основних засобів. Амортизація і знос основних засобів. Види (планова, фінансова, бухгалтерська, податкова, економічна для прийняття управлінських рішень) і методи нарахування амортизацій. Переоцінка основних засобів – дооцінка і уцінка: проводки, документування. Надходження і вибуття основних засобів: проводки, документування. Облік ремонтів основних засобів (поточного і капітального), особливості розрахунку вартості, віднесення на витрати чи капіталізацію, документування для фінансової і податкової звітності. Порядок переведення основних засобів на консервацію. Розкриття інформації про основні засоби у Примітках до фінансової звітності.

Економічна суть, визнання, оцінка, класифікація нематеріальних активів. Нормативно-правове регулювання обліку нематеріальних активів. Документальне забезпечення операцій з руху нематеріальних активів. Облік руху нематеріальних активів у системі рахунків. Облік амортизації та переоцінки. Розкриття інформації про нематеріальні активи у Примітках до фінансових звітів.

Визначення та класифікація оренди. Облік фінансової (лізинг) і операційної оренди основних засобів: проводки, документування. Операційна оренда: відображення в фінансових звітах орендаря. Операційна оренда: відображення в фінансових звітах орендодавця. Фінансова оренда: відображення в фінансових звітах орендаря. Фінансова оренда: відображення в фінансових звітах орендодавця.

Суть, види та класифікація інвестицій. Нормативно-правове регулювання інвестиційної діяльності. Облік довгострокових фінансових інвестицій у системі рахунків. Оцінка довгострокових фінансових інвестицій. Розкриття інформації про довгострокові фінансові інвестиції у фінансовій звітності підприємств.

Економічна суть і класифікація запасів. Нормативно-правове регулювання обліку виробничих запасів. Документальне забезпечення операцій з руху запасів. Складський облік виробничих запасів. Облік виробничих запасів у системі рахунків та їх оцінка на дату балансу. Оцінка виробничих запасів при їх вибутті. Особливості обліку малоцінних швидкозношуваних предметів. Відображення операцій з виробничими запасами у облікових регістрах та фінансовій звітності.

Економічна суть і нормативно-правове регулювання дебіторської заборгованості. Оцінка дебіторської заборгованості та облік резерву сумнівних боргів. Облік і документальне забезпечення розрахунків з покупцями і замовниками. Облік інших видів поточної дебіторської заборгованості. Розкриття інформації про дебіторську заборгованість у облікових регістрах і фінансовій звітності.

Сутність зобов'язань, їх види та визнання. Нормативно-правове регулювання операцій з обліку зобов'язань. Облік довгострокових позик у системі рахунків. Облік інших довгострокових зобов'язань. Відображення операцій за довгостроковими зобов'язаннями у облікових регістрах та фінансовій звітності

Сутність короткострокових зобов'язань, їх склад та визнання. Нормативно - правове регулювання обліку короткострокових зобов'язань. Документальне забезпечення операцій за поточними зобов'язаннями. Облік короткострокових зобов'язань у системі рахунків. Відображення операцій за короткостроковими зобов'язаннями у облікових регістрах та фінансовій звітності.

Сутність власного капіталу та його складові. Нормативно-законодавче забезпечення обліку власного капіталу. Документальне забезпечення операцій з обліку статутного капіталу. Облік власного капіталу у системі рахунків. Розкриття інформації про власний капітал у фінансовій звітності.

Суть операцій в іноземній валюті. Визнання курсових різниць. Розрахунки з підзвітними особами в іноземній валюті. Облік часткових авансів в іноземній валюті. Відображення операцій з іноземною валютою на рахунках бухгалтерського обліку. Документування операцій з іноземною валютою.

Облік операцій в іноземній валюті. Головні терміни та визначення.

Оцінка доходів за будівельним контрактом. Відображення будівельних контрактів в обліку.

Суть, визнання доходу та його класифікація. Законодавчо-нормативна база обліку доходів. Облік доходу операційної діяльності. Облік доходу неопераційної діяльності.

Облік витрат операційної діяльності. Облік інших витрат діяльності підприємства. Відображення витрат діяльності у облікових регістрах та фінансовій звітності.

Порядок визначення фінансового результату діяльності підприємства. Облік поточного податку на прибуток. Облік тимчасових різниць, що підлягають оподаткуванню. Облік тимчасових різниць, що підлягають вирахуванню. Відображення доходів, витрат діяльності та прибутку в облікових регістрах та фінансовій звітності.

Порядок складання, подання й оприлюднення фінансової звітності. Бухгалтерський баланс: будова, зміст, призначення. Контрактивні і контрпассивні статті балансу. Призначення та складання Звіту про фінансові результати. Вимоги та порядок складання Звіту про рух грошових коштів. Вимоги щодо заповнення та подання Звіту про власний капітал. Формування приміток до фінансових звітів. виправлення помилок і зміни у фінансових звітах.

Рекомендована література:

1. Бурдюк О.В. Фінансовий облік. Навчальний посібник / О.В. Бурдюк. – Дніпродзержинськ: ДДТУ, 2011. – 336 с.
2. Бухгалтерський облік в Україні з використанням П(С)БО: Навч. посіб. / Должановський М.І., Должановський А.М. – Львів: Львівський банківський інститут НБУ, 2008. – 494 с.
3. Бухгалтерський облік в Україні: навчальний посібник / За ред. Р.Л. Хом'яка, В.І. Лемішовського. – 7-е вид., доп. і перероб. – Львів: Національний університет “Львівська політехніка”, “Інтелект-Захід”, 2009. – 1211 с.
4. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник / За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. – 9-е вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП „Рута”, 2010. - 931 с.
5. Голов С.Ф. Фінансовий облік: підручник / Голов С.Ф., Костюченко В.М., Кравченко І.Ю., Ямборко Г.А. – К.: Лібра, 2009. – 976 с.
6. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручник / Н.М. Ткаченко. – К: Алерта, 2006. – 1080 с.

II. УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК

Сутність та зміст управлінського обліку, його формування і розвиток. Предмет, об'єкт та методи управлінського обліку.

Основні принципи класифікацій витрат. Класифікація витрат за напрямками обліку. Поведінка витрат в залежності від їх класифікації. Методи

визначення функції витрат.

Облік і контроль витрат за економічними елементами та статтями калькуляції. Визначення об'єктів витрат, центрів витрат та центрів відповідальності. Облік витрат і калькулювання собівартості продукції за об'єктами обліку. Облік витрат і калькулювання собівартості продукції за повнотою врахування витрат. Облік витрат і калькулювання собівартості продукції за ступенем нормованості витрат. Існуючі підходи до обліку і розподілу виробничих накладних витрат

Облік витрат і калькулювання собівартості продукції за повнотою врахування витрат. Облік витрат і калькулювання собівартості продукції за ступенем нормованості витрат. Існуючі підходи до обліку і розподілу виробничих накладних витрат

Відмінність між калькуляцією собівартості з повним розподілом витрат і калькуляцією собівартості за змінними витратами. Переваги і недоліки калькуляції з повним розподілом витрат і директ-костингу.

Значення системи обліку та калькулювання собівартості продукції за нормативними витратами. Організація нормативного методу обліку витрат і калькулювання собівартості продукції.

Взаємозв'язок витрат, обсягу діяльності та прибутку. Визначення та аналіз сфери беззбиткової діяльності. Маржинальний підхід до аналізу діяльності підприємства. Показники рівня підприємницького ризику.

Підготовка управлінської інформації на основі даних обліку. Оцінка та вибір методів ціноутворення. Аналіз формування оборотного капіталу по стадіям операційного циклу.

Сутність бюджетування та види бюджетів. Розробка бюджетів. Контроль та аналіз виконання бюджетів.

Сутність і види центрів відповідальності та оцінка їхньої діяльності. Сутність і методи трансфертного ціноутворення.

Завдання управлінського обліку та його відмінності від фінансового обліку. Організаційні аспекти управлінського обліку.

Рекомендована література:

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755 – VI зі змінами та доповненнями
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Затв. наказом МФУ від 31.12.1999 р. № 318.
3. Атамас П. Й. Управлінський облік: 2-ге вид. Навчальний посібник – К.: Центр учбової літератури, 2009. — 440 с.
4. Гнилицька Л.В. Управлінський облік. Практикум: навч. посіб. / Гнилицька Л.В., Коршикова Р.С., Поплюйко А.М. – К.: КНЕУ, 2010. – 288 с..
5. Добровський В. М., Гнилицька Л. В., Коршикова Р. С. Управлінський облік: Навч.-метод. посіб. За ред. В. М. Добровського. – К.: КНЕУ, 2005. – 235 с
6. Практикум з фінансового та управлінського обліку за національними

стандартами: навчальний посібник / М.Ф.Огійчук, Л.Г. Панченко, Л.О. Сколотій та ін. / За ред. проф. М.Ф.Огійчука.- 2-ге вид., перероб. і доповн.- К.: Алерта, 2013. – 608 с.

7. Фаріон І.Д. Управлінський облік: підручник. – К.: 2012. – 792 с.

III. АУДИТ

Виникнення аудиту, та розвиток аудиторської діяльності. Суспільна потреба в аудиті. Призначення та необхідність виникнення аудиту. Теоретичне обґрунтування необхідного виникнення: потреби потенційного або існуючого інвестора, теорія агентів, теорія мотивацій. Етапи розвитку аудиту (підтверджуючий, системоорієнтований, ризикоорієнтований) та їх характеристика. Ознаки необхідності виникнення аудиту та розвиток аудиторської діяльності в Україні.

Визначення аудиту. Основні елементи визначення аудиту. Поняття аудиторської діяльності та її складові. Мета аудиту. Класифікація аудиту за певними ознаками та її практичне застосування. Відмінність аудиту від ревізії фінансово-господарської діяльності підприємства. Аудиторські послуги, їх об'єкти і види.

Регулювання аудиторської діяльності в Україні. Саморегулювання - найважливіша умова забезпечення незалежності аудиту. Суб'єкти аудиторської діяльності: аудитори та аудиторські фірми. Суб'єкти регулювання аудиторської діяльності: держава та професійні організації. Аудиторська палата України, Спілка аудиторів України, Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, їх повноваження, функції та обов'язки.

Сертифікація аудиторів. Термін чинності сертифікату та підтвердження професійної придатності аудиторів. Порядок отримання та скасування сертифікату. Поняття стандартів і норм аудиту. Загальні умови проведення аудиту та надання інших аудиторських послуг. Основні етапи процесу аудиту. Процедура вибору замовника і укладання договору.

Міжнародна регламентація аудиторської діяльності. Основні постулати, як базові пропозиції, послідовні передумови, логічні принципи і необхідні умови. Міжнародні стандарти аудиту та їх характеристика. Національні нормативи аудиту їх характеристика, застосування. Кодекс професійної етики аудиторів України.

Принципи аудиту: етичні (незалежність, об'єктивність, компетентність, конфіденційність, доброзичливість) та їх характеристика. Принципи незалежності та її правові, етичні та економічні аспекти.

Предмет аудиту. Адекватність відображення господарського факту як предмет аудиту. Інтерпретація господарського факту та оцінка його на відповідність. Характеристика системи облікового відображення господарського факту. Об'єкти аудиту їх класифікація та параметризація.

Поняття методу та методика аудиту. Методи аудиту. Поєднання методів документальної комплексної ревізії, судово-бухгалтерської експертизи, аналізу

господарської діяльності.

Підприємницький ризик та його характеристика. Поняття аудиторського ризику та його складові. Внутрішній ризик підприємства та фактори, що його обумовлюють. Система внутрішнього аудиту на підприємстві: його сутність, об'єкти, суб'єкти, методичні прийоми. Методичні прийоми внутрішнього контролю. Процедури контролю - спеціальні перевірки, що виконуються персоналом підприємства. Вивчення та оцінка системи внутрішнього контролю. Документування результатів вивчення системи внутрішнього контролю. Тестування системи внутрішнього контролю. Відмінності внутрішнього аудиту від зовнішнього. Ризик контролю, його визначення та складові. Ризик не виявлення. Залежність між ризиком контролю і ризиком не виявлення. Припустимий аудиторський ризик. Модель аудиторського ризику та її використання на практиці.

Кількісна оцінка аудиторського ризику та правила, яких необхідно дотримуватись при її застосуванні. Оцінка ризику у процесі аудиту. Залежність між компонентами моделі аудиторського ризику. Поняття суттєвості та її оцінка. Послідовність застосування суттєвості на різних етапах аудиту. Суттєве та несуттєве відхилення. Обман та помилка: визначення та фактори, що їх зумовлюють.

Планування аудиту, його мета, конкретизація завдань аудиту у процесі планування. Етапи планування. Попереднє планування аудиторської перевірки. Збір загальних відомостей про клієнта. Прийняття рішень про продовження аудиту для клієнта та згоду на аудит для нового клієнта. Оцінка аудиторського ризику. Загальний план аудиту, його зміст. Програма аудиту та її складові.

Аудиторські процедури, їх призначення та види. Аналітичні процедури: поняття, значення та необхідність їх використання в аудиті.

Поняття аудиторської вибірки. Місце вибіркової перевірки в процесі аудиту. Мета вибіркової перевірки. Статистичні та нестатистичні методи вибірки. Види вибірових перевірок. Використання вибірки при оцінці внутрішнього контролю. Фактори, що впливають на обсяг вибірки. Інтерпретація результатів вибірки. Процедури, що не є вибіровими.

Аудиторські докази. Класифікація доказів. Основні умови збору доказів. Прийоми і процедури отримання аудиторських доказів. Джерела аудиторських доказів. Основні фактори, які формують вимоги до аудиторських доказів. Вимоги до кількості та якості доказів. Залежність між аудиторськими доказами, ризиком та суттєвістю.

Поняття і класифікація робочих документів аудитора. Робочі документи, створені під час планування, підготовки, проведення перевірки, узагальнення її даних, а також документальна інформація, одержана в ході аудиту від третіх осіб. Класифікація робочих документів аудитора: за часом ведення і використання; за способом і за часом ведення і використання; за способом за джерелами одержання; за ступенем деталізації, за ступенем стандартизації; за формою представлення; за тенденціями складання.

Методика складання робочих документів аудитора і ведення

аудиторського досьє. Організаційні, адміністративні документи аудиторських процедур по окремих статтях річного звіту та інші аудиторські дані, висновок, рекомендації (пропозиції).

Підсумковий контроль. Загальні вимоги до аудиторського висновку. Види аудиторських висновків. Позитивний висновок, умови його представлення. Обставини для неподання безумовно-позитивного висновку: невпевненість та незгода. Умовно-позитивний висновок. Фундаментальна та не фундаментальна невпевненість або незгода та їх причини. Негативний висновок та умови його представлення. Відмова від видання висновку. Вимоги до стилю формування аудиторського висновку. Порядок складання та подання аудиторських висновків. Рішення користувачів звітності за результатами аудиту.

Завдання та послідовність аудиту активів та зобов'язань. Джерела інформації для проведення аудиту грошових коштів та готівкових операцій.

Аудит забезпечення збереженості касової готівки та дотримання касової дисципліни, вимог чинного законодавства щодо здійснення касових операцій. Перевірка операцій на рахунках у банках. Аудит дебіторської заборгованості.

Аудит наявності та руху основних засобів і нематеріальних активів. Аудит праці і заробітної плати. Аудит формування статутного капіталу суб'єктів господарювання та його особливості. Аудит руху та використання капіталу за видами. Організація та методика аудиту поточних зобов'язань та кредитних операцій. Перевірка використання та своєчасності повернення короткострокових позик і довгострокових кредитів та їх забезпечення.

Зміст перевірки бухгалтерського обліку. Основні процедури та методика перевірки обліку. Перевірка відповідності даних обліку і звітності. Перевірка даних облікових реєстрів та бухгалтерських документів. Використання методики експрес-аналізу для економічного читання бухгалтерської звітності. Аудиторська оцінка фінансово-економічного потенціалу підприємства та ефективності його використання. Аудит операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства. Завдання та послідовність аудиту об'єктів приватизації.

Аудиторська (експертна) оцінка об'єктів приватизації. Аудит інвестиційної та довірчої діяльності. Аудит операцій з акціями, облігаціями та іншими цінними паперами довгострокового та короткострокового призначення.

Аудит експортно-імпортних та валютних операцій. Аудиторська перевірка ліквідності та фінансової стійкості господарюючих суб'єктів.

Рекомендована література:

1. Аудит : підручник / [О. А. Петрик та ін.] ; за заг. ред. проф. О. А. Петрик ; Держ. ВНЗ “Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана”. – Київ : КНЕУ, 2015. – 498 с.

2. Аудит: підручник / наук. ред. І. І. Пилипенка. – К.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2015. – 643 с.

3. Баранова А.О. Аудит: навчальний посібник / А. О. Баранова, Т. А.

Наумова., А.І. Кашперська. – Х.: ХДУХТ, 2017. – 246 с.

4. Бутинець Ф.Ф. Аудит: Підруч. для студ. спеціальності „Облік і аудит” вищих навч. закл.. - 3-тє вид., доп. і перероб. - Житомир, ПП „Рута”, 2008. - 512 с

5. Труш В.Є Організація і методика аудиту підприємницької діяльності: Навч.-метод. посібник/ В.Є. Труш, Т.А. Каліфська, Т.А. Алексеева, І.О. Дмитренко.; за ред. проф.. В.Є Труша – Херсон: Олді-плюс,2002.-128с.

6. Пшенична А.Ж. Аудит:навч. посіб. / Пшенична А. Ж. - К.: Центр учбової літератури, 2008 – 320с.

7. Савченко В.Я. Аудит:навч. посіб. / В. Я. Савченко. – К.: КНЕУ, 2002.-322 с.

IV. АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Економічна сутність економічного аналізу, мета, завдання, предмет, об’єкти та суб’єкти аналізу. Місце аналізу в системі управління. Функціональна та цільова орієнтація економічного аналізу. Функції економічного аналізу. Види економічного аналізу, їх класифікація та сфери застосування. Принципи економічного аналізу та його ключові категорії.

Метод економічного аналізу. Класифікація методичних прийомів аналізу залежно від цілей та інформаційних можливостей. Абстрактно-логічні прийоми економічного аналізу, їх сутність, функціональна спрямованість та сфери застосування. Описові кількісні прийоми економічних досліджень, їх сутність, функціональна спрямованість та сфери застосування. Сучасні прийоми візуалізації аналітичних досліджень (графічні прийоми, матричний аналіз, аналіз в системі координат). Прийоми факторного аналізу для ретроспективного дослідження та методика їх застосування.

Загальні підходи до організації економічного аналізу. Інформаційно-методичне забезпечення економічного аналізу. Оформлення результатів економічного аналізу. Організація аналітичних досліджень в умовах застосування інформаційних технологій.

Роль і значення аналізу фінансового стану в сучасних умовах розвитку економіки. Склад та зміст фінансової звітності підприємств. Основні види аналізу фінансової звітності. Аналіз фінансової стійкості, ділової та ринкової активності підприємства. Коефіцієнтний аналіз прибутковості.

Значення, завдання аналізу фінансових результатів. Звіт про фінансові результати як джерело інформації аналізу фінансових результатів. Загальний порівняльний аналіз та аналіз динаміки і структури фінансових результатів за видами діяльності. Аналіз валового прибутку і визначення резервів його збільшення. Факторний аналіз валового та операційного прибутку. Система відносних показників прибутковості (рентабельності) підприємства та окремих видів продукції.

Звіт про рух грошових коштів, як інформаційне джерело аналізу. Загальний аналіз грошових потоків: горизонтальний і вертикальний аналіз.

Методика аналізу руху грошових коштів від операційної, інвестиційної та операційної діяльності. Коефіцієнтний аналіз руху грошових коштів. Методика аналізу обсягу, структури та динаміки інвестицій. Методи оцінки інвестиційних проектів.

Аналітичне обґрунтування виробничої програми з метою максимізації доходу та операційного прибутку. Факторний аналіз виконання виробничої програми в цілому по підприємству та по окремих видах продукції. Аналіз виконання плану за обсягами, асортиментом та структурою випущеної продукції в цілому по підприємству. Аналіз якості та конкурентоспроможності продукції.

Види та класифікація виробничих ресурсів підприємства. Аналіз трудових ресурсів підприємства. Аналіз чисельності, складу та руху робочої сили. Аналіз використання робочого часу. Аналіз продуктивності праці. Пошук резервів підвищення продуктивності праці та збільшення випуску продукції.

Аналіз основних засобів підприємства. Аналіз забезпеченості підприємства основними засобами. Аналіз виробничих потужностей підприємства. Аналіз використання основних засобів. Аналіз використання обладнання. Аналіз матеріальних ресурсів підприємства. Аналіз забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами. Аналіз використання матеріальних ресурсів. Аналіз виробничого потенціалу підприємства та організаційно-технічного рівня виробничого процесу.

Загальна схема формування витрат підприємства та їх аналізу, інформаційні джерела аналізу. Аналіз виробничих витрат за елементами, статтями, місцями виникнення витрат, центрами відповідальності, об'єктами калькуляції. Аналіз матеріальних витрат та витрат на оплату праці. Аналіз загальновиробничих, адміністративних та інших операційних витрат. Аналіз собівартості окремих видів продукції.

Обґрунтування плану реалізації продукції (робіт) підприємства для досягнення стратегічних цілей підприємства. Аналіз динаміки реалізації продукції, темпів зростання та приросту в цілому по підприємству. Загальна оцінка виконання договірних зобов'язань за обсягом, асортиментом, якістю, цінами та строками постачання продукції. Аналіз обсягу, структури та динаміки реалізації продукції за експортними контрактами.

Рекомендована література:

1. Багров А.П., Багрова І.В. Економічний аналіз: навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 160 с.
2. Грабовецький Б.Є. Економічний аналіз: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 256 с.
3. Економічний аналіз: Навч. посібник/ М.А. Болюх, В.З. Бурчевський, М.І. Горбаток та ін.; За ред. акад. НАНУ, проф. М.Г. Чумаченко. – К.: КНЕУ, 2003. – 556 с.
4. Єршова Н. Ю. Аналіз господарської діяльності: теорія та практикум :

навч. посіб. / Н. Ю. Єршова, О. В. Портна. – Львів : Магнолія 2006, 2015. – 306 с.

5. Мних Є. В. Економічний аналіз [Текст]: підручник / Є.В.Мних. - К.: Знання, 2011. - 630 с.

6. Організація і методика економічного аналізу: навч. посіб / Г.І. Андреева, В.А. Андреева. – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2009. – 353 с.

V. ПОДАТКОВИЙ ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ

Загальнодержавні та місцеві податки і збори. Принципи оподаткування. Класифікація податків і зборів. Організація роботи фіскальної служби. Порядок нарахування ПДВ. Механізм нарахування акцизного податку. Механізм нарахування податку на прибуток. Механізм справляння ПДФО. Механізм справляння місцевих податків і зборів. Спрощена система оподаткування. Вимоги до податкової звітності.

Рекомендована література:

1. Податковий кодекс України від 02.12.10 р. № 2755-VI (зі змін і доп., останні з яких внесені Законом України від 06.12.2012р. № 5519-VI) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <<http://zakon4.rada.gov.ua>>.

2. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс]. : [Закон України від 16.07.99 р. № 996-XIV, зі змін.] – Режим доступу : <<http://zakon4.rada.gov.ua>>.

3. Калінеску Т.В. Адміністрування податків: навч. посіб./ Т.В. Калінеску, В. О. Корецька-Гармаш, В. В. Демидович. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 290 с

4. Облік і звітність в оподаткуванні: навч. посіб. / Л. М. Котенко, Г. М. Фадеева. – Х.: Підручник НТУ «ХП», 2014. – 484 с.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

I. ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК

1. Визнання основних засобів.
2. Класифікація основних засобів.
3. Придбання та первісна оцінка основних засобів.
4. Подальші витрати, пов'язані з експлуатацією основних засобів.
5. Амортизація основних засобів.
6. Амортизація інших необоротних матеріальних активів.
7. Зміна строку корисного використання.
8. Зміна методу нарахування амортизації.

9. Переоцінка основних засобів.
10. Зменшення корисності основних засобів.
11. Вибуття основних засобів.
12. Визнання нематеріальних активів.
13. Оцінка нематеріальних активів.
14. Амортизація нематеріальних активів.
15. Оцінка нематеріальних активів у звітності.
16. Вибуття нематеріальних активів.
17. Типові помилки відображення в обліку та звітності нематеріальних активів.
18. Визначення та класифікація оренди.
19. Операційна оренда: відображення в фінансових звітах орендаря.
20. Операційна оренда: відображення в фінансових звітах орендодавця.
21. Фінансова оренда: відображення в фінансових звітах орендаря.
22. Фінансова оренда: відображення в фінансових звітах орендодавця.
23. Продаж активу з укладанням угоди про його одержання продавцем в оренду.
24. Первісна оцінка фінансових інвестицій.
25. Оцінка фінансових інвестицій на дату балансу.
26. Відображення фінансових інвестицій за справедливою вартістю.
27. Відображення фінансових інвестицій за собівартістю з урахуванням зменшення корисності.
28. Відображення фінансових інвестицій за амортизованою собівартістю.
29. Облік фінансових інвестицій за методом участі в капіталі.
30. Відображення в обліку операцій між інвестором і об'єктом інвестування.
31. Облік фінансових інвестицій у спільну діяльність.
32. Визнання запасів.
33. Класифікація запасів.
34. Первісна оцінка запасів та відображення їх в обліку.
35. Вибуття запасів: оцінка та відображення в обліку.
36. Вибуття МШП.
37. Відображення запасів у звітності, переоцінка запасів.
38. Визнання дебіторської заборгованості.
39. Класифікація дебіторської заборгованості.
40. Первісна оцінка дебіторської заборгованості та її зарахування на баланс.
41. Довгострокова дебіторська заборгованість.
42. Поточна дебіторська заборгованість.
43. Векселі одержані.
44. Дебіторська заборгованість за розрахунками.
45. Оцінка поточної дебіторської заборгованості на дату балансу.
46. Списання дебіторської заборгованості.

47. Визнання зобов'язань і класифікація зобов'язань.
48. Визнання, оцінка і класифікація капіталу.
49. Облік операцій в іноземній валюті.
50. Оцінка доходів за будівельним контрактом.
51. Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг).
52. Визнання та класифікація витрат.
53. Облік адміністративних витрат та витрат на збут.
54. Облік поточного податку на прибуток.
55. Фінансова діяльність підприємства.
56. Розкриття облікової політики.
57. Розкриття інформації щодо фінансових інвестицій.
58. Відображення змін облікової оцінки у обліку та звітності.
59. Відображення змін в обліковій політиці.
60. Ускладнені випадки внесення змін в обліку та звітності.

II. УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК

1. Сутність і призначення управлінського обліку, його взаємозв'язок з системою бухгалтерського обліку підприємства. Проблеми становлення та розвитку управлінського обліку в Україні
2. Виробничі процеси, як об'єкт управлінського обліку. Організація управлінського обліку та шляхи його вдосконалення на підприємстві (в торгівлі, промисловості та ін.).
3. Характеристика і класифікація витрат, практичне застосування існуючих класифікацій.
4. Витрати підприємства, їх групування, класифікація і поведінка. Аналіз динаміки витрат виробництва та прийняття управлінських рішень.
5. Класифікація витрат у вітчизняному і закордонному обліку.
6. Інформаційна база управлінського аналізу ефективності господарської діяльності.
7. Управлінський облік і звітність як база управлінського аналізу.
8. Методи розподілу витрат і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг).
9. Облік витрат і калькулювання собівартості продукції.
10. Вплив методу обліку витрат на величину собівартості.
11. Поведінка і функції витрат. Планування, регулювання та прийняття рішень щодо управління виробничими витратами
12. Управлінський облік оцінки незавершеного виробництва та полуфабрикатів.
13. Управлінський облік і прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності.
14. Система позамовного та попроцесного калькулювання собівартості продукції, їх порівняльна характеристика.

15. Нормативний облік витрат і калькулювання собівартості продукції.
16. Облік витрат комплексного виробництва та калькулювання собівартості вироблених продуктів..
17. Нормативи та відхилення від них як засіб контролю за витратами.
18. Методи обліку і розподілу виробничих накладних витрат.
19. Система калькулювання змінних витрат та її використання для прийняття управлінських рішень.
20. Аналіз взаємозв'язку витрат з обсягами діяльності та прибутком. Аналіз беззбитковості виробництва.
21. Методи, етапи та послідовність прийняття рішень по використанню ресурсів в умовах обмежень.
22. Управлінський аналіз і ціноутворення. Ціна на продукт, зв'язок між обсягом виробництва та прибутком.
23. Облік по центрах відповідальності. Оцінка діяльності центрів відповідальності та трансфертне ціноутворення.
24. Організація і алгоритм бюджетного планування, контроль виконання бюджетів і аналіз відхилень.
25. Визначення впливу на прибуток методу обліку витрат на виробництво.
26. Сутність, основні характеристики та призначення методів «стандарт-костинг» та «директ-костинг», їх порівняльна характеристика.
27. Оцінка діяльності центрів відповідальності, розподіл витрат між центрами відповідальності.
28. Вибір системи оцінки діяльності, системи обліку і внутрішній контроль.
29. Внутрішньогосподарська звітність та її аналіз у системі управлінського обліку.
30. Основні концепції зниження собівартості продукції.

III. АУДИТ

1. Що таке аудит і його розвиток в Україні.
2. Робоча та підсумкова документація аудитора.
3. Мета і основні завдання аудиту.
4. Внутріфірмові аудиторські стандарти.
5. Стандарти, робочі стандарти та національні нормативи аудиту.
6. Організація аудиторської вибірки.
7. Аудиторський висновок та інші підсумкові офіційні документи.
8. Внутрішній і зовнішній аудит. Поняття і характеристика.
9. Принципи, предмет і об'єкти аудиторського контролю
10. Аудит і ревізія. Поняття, схожість і відмінності.
11. Використання роботи експерта при аудиті.
12. Власні і методичні прийоми аудиту. Їх склад і характеристика.
13. Права і обов'язки аудиторів.

14. Порядок заняття і сертифікація аудиторської діяльності.
15. Основні принципи проведення аудиту.
16. Права, обов'язки і відповідальність аудиторів.
17. Використання результатів роботи внутрішнього аудитора.
18. Планування аудиту.
19. Договір на проведення аудиту. Обов'язки господарюючих суб'єктів при проведенні аудиту.
20. Програма аудиту.
21. Порядок проведення аудиту та надання аудиторських послуг.
22. Етапи і процедури аудиту.
23. Послідовність аудиторської перевірки.
24. Професійна громадська організація аудиторів України (спілки аудиторів України).
25. Аудиторський ризик. Його сутність, види і характеристика.
26. Аудиторська палата України, її створення, повноваження та функціонування.
27. Етика аудиту.
28. Аудиторських доказів. Їх суть і фактори, які впливають на достовірність.
29. Сертифікація та ліцензування аудиторів.
30. Аудиторські докази. Їх сутність, джерела і процедури отримання.
31. Відповідальність за дотримання порядку ведення бухгалтерського обліку.
32. Робочі документи аудитора. Функції робочих документів, їх склад інформації.
33. Обов'язкове проведення аудиту.
34. Аудиторська документація, її види.
35. Користувачі бухгалтерської звітності.
36. Початкова, дослідна і завершальна стадії аудиту.
37. Аудитор. Права і обов'язки аудитора
38. Аудит операцій по поточному рахунку та інших грошових коштів.
39. Аудит розрахунків з використанням векселів.
40. Аудит розрахунків з підзвітними особами.
41. Аудит витрат на відрядження.
42. Аудит основних засобів.
43. Аудит виробничої діяльності.
44. Порядок проведення та джерела інформації інвентаризації при аудиті виробничої діяльності.
45. Аудит витрат на поточний і капітальний ремонт.
46. Джерела інформації та етапи проведення аудиту готової продукції.
47. Аудит собівартості продукції.
48. Аудит матеріальних цінностей. Об'єкти аудиту.
49. Джерела інформації аудиту фінансових результатів.
50. Напрями, за якими робиться оцінка фінансового стану

підприємства.

51. Аудит розрахунків по заробітній платі.
52. Аудит розрахунків з бюджетом та державними цільовими фондами.
53. Аудит дебіторської заборгованості.
54. Аудит кредиторської заборгованості.
55. Аудит продажу товарів, надання робіт і послуг.
56. Аудит валових витрат і валового доходу підприємства.
57. Аудит товарно-матеріальних цінностей.
58. Аудит малоцінних і швидкозношуваних предметів.
59. Аудит розрахунків з покупцями і замовниками.
60. Аудит довгострокових позик і векселів.
61. Аудит кредитів, позик і депозитів.
62. Аудит розрахунків з постачальниками і підрядниками.
63. Аудит розрахунків за податками і платежами.
64. Аудит розрахунків з оплати праці.
65. Аудит фінансової звітності.
66. Аудит фінансового стану підприємства.
67. Особливості аудиту комерційних банків.
68. Джерела інформації аудиту готової продукції.
69. Аудит систем бухгалтерського обліку та фінансової звітності.
70. Аудит інтелектуальної власності.

IV. АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1. Мета, завдання, предмет, об'єкти та суб'єкти АГД. Місце аналізу в системі управління.
2. Основні функції та ключові категорії АГД.
3. Сутність, функціональна спрямованість та сфери застосування абстрактно-логічних прийомів АГД.
4. Сутність, функціональна спрямованість та сфери застосування описово-кількісних прийомів АГД.
5. Сучасні прийоми візуалізації аналітичних досліджень.
6. Прийоми факторного аналізу для ретроспективного дослідження та методика їх застосування.
7. Загальні підходи до організації АГД на підприємстві
8. Значення, завдання аналізу фінансових результатів. Звіт про фінансові результати як джерело інформації аналізу фінансових результатів.
9. Аналіз валового прибутку і визначення резервів його збільшення. Факторний аналіз валового та операційного прибутку.
10. Система відносних показників прибутковості (рентабельності) підприємства та окремих видів продукції.
11. Методика аналізу руху грошових коштів від операційної, інвестиційної та операційної діяльності.
12. Коефіцієнтний аналіз руху грошових коштів.
13. Методи оцінки інвестиційних проектів.

14. Аналітичне обґрунтування виробничої програми з метою максимізації доходу та операційного прибутку.
15. Факторний аналіз виконання виробничої програми в цілому по підприємству та по окремих видах продукції.
16. Аналіз виконання плану за обсягами, асортиментом та структурою випущеної продукції в цілому по підприємству.
17. Аналіз трудових ресурсів підприємства.
18. Аналіз продуктивності праці.
19. Аналіз основних засобів підприємства.
20. Аналіз виробничих потужностей підприємства.
21. Аналіз використання основних засобів.
22. Аналіз матеріальних ресурсів підприємства.
23. Загальна схема формування витрат підприємства та їх аналізу, інформаційні джерела аналізу.
24. Аналіз виробничих витрат за елементами, статтями, місцями виникнення витрат, центрами відповідальності, об'єктами калькуляції.
25. Аналіз загальноновиробничих, адміністративних та інших операційних витрат.
26. Аналіз собівартості окремих видів продукції.
27. Обґрунтування плану реалізації продукції (робіт) підприємства для досягнення стратегічних цілей підприємства.
28. Аналіз динаміки реалізації продукції, темпів зростання та приросту в цілому по підприємству.
29. Загальна оцінка виконання договірних зобов'язань за обсягом, асортиментом, якістю, цінами та строками постачання продукції.
30. Аналіз обсягу, структури та динаміки реалізації продукції за експортними контрактами.
31. Завдання та інформаційне забезпечення аналізу.
32. Аналіз наявності та руху матеріальних ресурсів.
33. Аналіз стану та використання виробничих запасів.
34. Аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів.
35. Завдання та інформаційне забезпечення аналізу.
36. Аналіз загальної суми витрат підприємства.
37. Аналіз структури витрат підприємства.
38. Аналіз прямих і непрямих витрат.
39. Оперативний аналіз витрат підприємства.
40. Аналіз рівня і динаміки фінансових результатів.
41. Аналіз доходів і витрат підприємства.
42. Аналіз формування і розподілу прибутку.
43. Аналіз рентабельності продукції.
44. Аналіз рентабельності діяльності підприємства.
45. Аналіз обсягу структури та динаміки експортних операцій.
46. Аналіз ЗЕД підприємства за операціями з імпорту.
47. Аналіз виконання зобов'язань за експортно-імпортними

операціями.

48. Аналіз ефективності ЗЕД підприємства.
49. Методика аналізу інвестиційної привабливості об'єктів.
50. Методика аналізу інвестиційних проектів.
51. Аналіз фінансових інвестицій.
52. Загальна оцінка фінансового стану підприємства.
53. Аналіз фінансової стійкості підприємства.
54. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства.
55. Аналіз грошових потоків підприємства.
56. Аналіз ділової активності підприємства.
57. Аналіз номенклатури та асортименту продукції.
58. Аналіз ритмічності виробництва.
59. Аналіз виконання договорів поставки продукції.
60. Аналіз якості та конкурентоспроможності продукції.

V. ПОДАТКОВИЙ ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ

1. Сутність і види податків.
2. Організація податкової системи.
3. Державна фіскальна служба України.
4. Облік платників податків.
5. Облік надходжень податків до бюджету.
6. Функції податків.
7. Переваги та недоліки прямих і непрямих податків, їх роль у формуванні податкового навантаження на суб'єктів економіки.
8. Податкова система України та напрями її реформування.
9. Особливості організації системи оподаткування в Україні.
10. Характеристика місцевих податків і зборів, їх роль у розвитку регіонів.
11. Податковий облік податку на прибуток.
12. Податковий облік амортизації основних засобів.
13. Доходи і витрати в податковому обліку.
14. Податковий облік акцизного податку.
15. Розрахунок акцизного податку за адвалорними ставками.
16. Розрахунок акцизного податку за специфічними ставками.
17. Маркування підакцизних товарів.
18. Механізм оподаткування ПДВ.
19. Податкове зобов'язання і податковий кредит з ПДВ.
20. Операції, що не підлягають оподаткуванню ПДВ.
21. Операції, що оподатковуються за ставкою 0%.
22. Операції, що оподатковуються за основною ставкою ПДВ (20%).
23. Бюджетне відшкодування з ПДВ.
24. Механізм оподаткування ПДФО.
25. Оподаткування пасивних доходів фізичних осіб.

26. Використання «натурального коефіцієнту» при обчисленні доходу для оподаткування ПДФО.
27. Податкова соціальна пільга та її застосування.
28. Податкова знижка.
29. Оподаткування окремих видів доходів фізичних осіб.
30. Податковий агент, його відповідальність.
31. Податок на нерухоме майно.
32. Туристичний збір.
33. Спрощена система оподаткування.
34. Єдиний податок з платників - фізичних осіб.
35. Єдиний податок з платників - юридичних осіб.
36. Ставки єдиного податку для фізичних і юридичних осіб.
37. Строки сплати та строки подання звітності з єдиного податку платниками.
38. Критерії віднесення платників єдиного податку до спрощеної системи оподаткування.
39. Рентні платежі.
40. Права, обов'язки і функції фіскальних органів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ, І ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕННОСТІ ВСТУПНИКІВ

При оцінюванні знань за основу слід брати повноту і правильність виконання завдань. Загальна оцінка визначається як середня виважена з оцінок відповідей на усі запитання.

Рейтингова оцінка, бали	Оцінка ECTS та її визначення	Національна оцінка	Критерії оцінювання	
			позитивні	негативні
90–100	A	Відмінно	<ul style="list-style-type: none"> – глибоке знання навчального матеріалу, що міститься в літературних джерелах; – вміння аналізувати явища, які вивчаються, в їхньому взаємозв'язку і розвитку; – вміння проводити теоретичні розрахунки; – відповіді на запитання чіткі, лаконічні, логічно-послідовні; – вміння розв'язувати складні практичні задачі 	відповіді на запитання можуть містити незначні неточності
82–89	B	Добре	<ul style="list-style-type: none"> – глибокий рівень знань в обсязі обов'язкового матеріалу; – вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки; – вміння розв'язувати складні практичні задачі 	відповіді на запитання містять певні неточності
75–81	C	Добре	<ul style="list-style-type: none"> – міцні знання матеріалу, що вивчається, та його практичного застосування; – вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки; – вміння розв'язувати практичні задачі 	– невміння використовувати теоретичні знання для розв'язування складних практичних задач
64–74	D	Задовільно	<ul style="list-style-type: none"> – знання основних фундаментальних положень матеріалу, що вивчається, та їх 	<ul style="list-style-type: none"> – невміння давати аргументовані відповіді на запитання; – невміння аналізувати

Рейтингова оцінка, бали	Оцінка ECTS та її визначення	Національна оцінка	Критерії оцінювання	
			позитивні	негативні
			практичного застосування; – вміння розв'язувати прості практичні задачі	викладений матеріал і виконувати розрахунки; – невміння розв'язувати складні практичні задачі
60–63	E	Задовільно	– знання основних фундаментальних положень матеріалу, – вміння розв'язувати найпростіші практичні задачі	– незнання окремих (непринципових) питань з матеріалу; – невміння послідовно і аргументовано висловлювати думку; – невміння застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач
35–59	FX	Незадовільно	–	– незнання основних фундаментальних положень навчального матеріалу; – істотні помилки у відповідях на запитання; – невміння розв'язувати прості практичні задачі
1-34 (на комісії)	F	Незадовільно	–	– повна відсутність знань значної частини навчального матеріалу; – істотні помилки у відповідях на запитання; – незнання основних фундаментальних положень; – невміння орієнтуватися під час розв'язання простих практичних задач

Переведення позитивної оцінки фахового вступного випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра на основі молодшого спеціаліста та магістра в шкалу 100-200, згідно Додатку 3 Правил прийому до НТУ «ХПІ» в 2021 році.

Схвалено на засіданні вченої ради Навчально-наукового інституту економіки, менеджменту і міжнародного бізнесу
Протокол № 2 від 23 лютого 2021 р.

Голова вченої ради Навчально-наукового інституту економіки, менеджменту і міжнародного бізнесу

Олександр МАНОЙЛЕНКО

Голова фахової атестаційної комісії

Тетяна ДАВИДЮК